

VYDEJTE SE NA VÝLET S KLASÁČKEM ZA MUMIEMI A PIJAVKAMI DO KLATOV

STRUČNÝ POPIS VÝLETU:

Jednoduchý městský okruh historickým centrem.

OBTÍŽNOST:

Lehká trasa pro děti od 3 let. Kočárky, kola a pejsky dnes nechte doma. Budeme se pohybovat i v interiérech. Výlet vám zabere přibližně 3 hodiny.

VÝCHOZÍ BOD VÝLETU:

Klatovy, jedna z bran Šumavy, leží v Plzeňském kraji, 40 km jižně od Plzně.

PARKOVÁNÍ:

Placené parkoviště najdete na náměstí Míru.

OTEVÍRACÍ DOBA A VSTUPNÉ:

Černá věž www.klatovy.cz

Barokní lékárna U Jednorožce www.klatovy.cz

Katakomby www.katakomby.cz

WC:

Pouze v restauraci u katakomb, veřejné toalety jsou pak až za Bílou věží u hradeb.

MOŽNOST OBČERSTVENÍ:

Obchody a restaurace ve městě, doporučujeme připravit si na výlet svačinku z kvalitních surovin – tipy najdete na našem webu! Můžete se také podívat po některé z místních oceněných regionálních potravin!

ZA MUMIEMI A PIJAVKAMI DO KLATOV

LEGENDA PRO RODIČE A POPIS TRASY:

Milí cestovatelé,

dnešní trasa krásným městem Klatovy, na kterou vás zveme společně s Klasáčkem, je kraťoučká, ale nabitá informacemi. Tentokrát dopředu hlásíme, že pokud budete chtít vyluštit tajenku, budete muset do katakomb i do lékárny, takže se připravte na úhradu vstupného. Ale bez mumií, katakomb, jednorožce a pijavic by tento výlet nestál za nic, takže vřele doporučujeme. Informace o cenách najdete na webových stránkách o pár řádků výše.

DOPIS DĚTEM:

Ahoj, kluci a holky,

zveme vás společně s Klasáčkem do jedné z pověstných bran Šumavy, města s mnoha historickými památkami a tradicí pěstování karafiátů, do Klatov. Městu dominují dvě věže, Černá a Bílá. Budete se kochat výhledem, vydáme se do barokní lékárny U Bílého jednorožce anebo do podzemí pod jezuitským chrámem, do pověstných klatovských katakomb s mumii. Stejně jako k ostatním našim výletům jsme i k tomuto připravili originální mapu s vyznačenou trasou. Když půjdete správnou cestou, budete se pozorně rozhlížet, číst texty a poslouchat, co říkají rodiče, jistě splníte všechny úkoly.

Jdeme na to!

V jihozápadní části České republiky na Drnovém potoce, 3 km od jeho soutoku s řekou Úhlavou, na mírném návrší, obklopené zalesněnými kopci se rozkládají Klatovy. A tam právě míříme. Zaparkujte na náměstí Míru a zkuste najít kašnu. Vidíte na ní nějaké zvířátko? Kolik jich tam je? A předvedte, jak řvou. :)

Teď si vyzvedněte v Infocentru v horní části náměstí mapičku a vydejte se směrem doprava k Černé věži. Kdo najde dřevěné dveře s vyrytým obrazem pána? Vidíte klepadlo?

Bohatá historie tohoto královského města sahá hluboko do minulosti. Dávno před jeho založením mírné klima i zdejší úrodná půda vytvořily příhodné podmínky pro osídlení tohoto místa. Archeologické nálezy dokládají život pravěkých lidí již od mladší doby kamenné. Původně byly Klatovy malou vsí na staré obchodní stezce vedoucí z Bavorska do Čech. Okolo roku 1260 král Přemysl Otakar II. povýšil osadu na královské město.

Už jste před radnicí? Kdo na bronzové desce najde první maličký tank?

Najděte cedulku s nápisem Radnice a opište první číslici, kterou tu uvidíte, do doplňovačky.

1. Napište slovy číslici.

Kdo první najde na krásně vyzdobené budově radnice paní s váhou?

A kdo přečte nápis nad ní? Copak to asi znamená?

Přečtete letopočet nad oknem?

Popostoupíme o kousek dál, projdeme průchodem a už jsme u Černé věže.

Vidíte ty krásné hodiny?

Pokladna je až nahoře, tak vzhůru k nebesům... a můžete u toho třeba počítat schody, ať vám cesta rychle utíká

Vlivem mnoha požárů získala věž tmavočerné zbarvení, proto dostala název Černá věž. Tyčí se do výšky 81 metrů a svými 226 schody na ochoz vyzývá návštěvníky ke zdolání. Napočítali jste stejně?

Výstavbu Černé věže ukončil v roce 1557 klatovský stavitel Antonín. V roce 1853 zde byl zavěšen mohutný zvon zvonařského mistra Martina Jindry později lidově zvaný „Vondra“. Ve skutečnosti se však zvon oficiálně jmenuje jinak. Najdi cedulku a doplň Bartoloměj...

2. Doplňte druhé jméno zvonu.

V roce 1855 byla věž osazena hodinami, které zhotovil klatovský mechanik Jan Bošek. Velká ručička těchto hodin měří 2 metry, ručičky a číslice jsou pozlacené.

Z věže je krásný pohled nejen na město, ale i na překrásné panorama Šumavy. Pokud je velmi dobrá viditelnost, lze z věže zahlédnout i vrcholky Alp.

Karafiátová pole, kterými jsou Klatovy proslaveny, z věže asi neuvidíte, ale můžete vidět lány obilí. Přírodní podmínky Plzeňského kraje umožňují pěstování brambor, kukuřice a nenáročných obilovin, například ovsa. Znáte oves? Co byste o něm dokázali říct?

Do Evropy se oves dostal nejprve jako plevel mezi ječmenem a pšenicí. Původem je z Číny a Mongolska. Je to nejmladší kulturní obilnina. Oves setý je jednoletá tráva, která dorůstá do výšky až 150 centimetrů. V minulosti byl důležitou hospodářskou plodinou. Obilky (suché nepukavé plody) sloužily ke krmení koní (tzv. obrok), ostatně to se zachovalo i v lidových písních. Dnes se nechová již tolik koní jako dříve, takže poklesla i spotřeba ovsa jako krmiva. Oves je vhodnou potravinou, kterou můžeme zařadit do zdravého jídelníčku. Zmiňme například ovesné vločky, kaše, sníadaňové směsi, tyčinky či různé koktejly.

Najdete někdo výtah, který používal věžný k přepravě uhlí, dřeva, vody a nákupu?

My výtahem nepojedeme, hezky sešupeme pěšky... a k tomu si můžeme zazpívat třeba známou lidovku. Co je to obrok, už totiž už nyní víme! :)

„Já mám koně, vraný koně, to jsou koně mí.

Když já jim dám ovsa, oni skáčou hopsa.

Já mám koně, vraný koně, to jsou koně mí.

Když já jim dám obroku, oni skáčou do skoku.

Já mám koně, vraný koně, to jsou koně mí.

Když já jim dám jetele, oni skáčou vesele.

Já mám koně, vraný koně, to jsou koně mí.

Když já jim dám ovsa, oni skáčou hopsa.

Já mám koně, vraný koně, to jsou koně mí.

Když já jim dám obroku, oni skáčou do skoku.

Já mám koně, vraný koně, to jsou koně mí.

Když já jim dám jetele, oni skáčou vesele.

Já mám koně, vraný koně, to jsou koně mí.“

Pokud jste si věž obešli, tak opatrně sejděte stejnou cestou dolů a ulicí Balbínovou pokračujte po šípkách ke katakombám. Podejdete mostek – Klatovský prampouch, ale hned se podívejte na cedulku nad kamenným vstupem. Která architektka prampouch navrhla? Spojovací chodba čili prampouch tu již v minulosti byla. Jsou o ní zprávy z let 1705 až 1709, kdy zde vznikla. Tehdy měla za úkol spojit obě církevní budovy a umožnit tak rychlý přesun jezuitů. Nyní ji nahradila právě tato skleněná lávka. Líbí?

A jsme u katakomb!

V Klatovech najdete raritu evropského charakteru krypty pod klatovským jezuitským kostelem zasvěceným Neposkvrněnému početí Panny Marie a sv. Ignácovi, dnes známé jako klatovské katakomby. Podle plánů stavitelů se staly pohřebištěm příslušníků jezuitského řádu, šlechty, vojska i měšťanů.

Děti si mohou na pokladně vzít herní plánek a v katakombách vyplňovat dotazník.

Katakomy byly budovány jako součást stavby kostela. V letech 1676–1783 do nich bylo uloženo k věčnému spánku více než 200 zemřelých. V roce 1784 panovník Josef II. zakázal pohřbívání v kryptách, a tak se posledním pohřbeným zde stal v roce 1783 Antonín Weichs. Zřejmě nejnámějším z pohřbených je pater Albrecht Chanovský z Dlouhé Vsi, misionář působící v jihozápadních Čechách v 1. polovině 17. století. Zkuste ho najít.

Těla položená na hoblinách v dubových rakvích byla obložena chmelem. Každá rakev byla označena olověnou identifikační destičkou. Působením vzduchu dovedeného do krypt důmyslným systémem větracích kanálů došlo k jejich postupnému vysušení – k mumifikaci – takže dnes váží 8–10 kg. Větrací systém, jenž ústil až na střeše kostela, zajišťoval v katakombách relativně stálou teplotu a vlhkost vzduchu.

Vypadají strašlivě, že?

Po dlouhá léta byla těla prakticky nedotčena. Při opravě střechy jezuitského kostela ve 30. letech 20. století zasypali dělníci stavebním odpadem větrací šachty a kanály, které stoupaly zdívkou pilířů až pod střešní římsu. Tím se zcela změnilo prostředí ve sklepení a převážná část mumii se rozpadla. Celkem 140 zničených mumii bylo v roce 1937 pohřbeno do hromadného hrobu na hřbitově sv. Jakuba v Klatovech. Místo uložení ostatků připomíná pamětní kámen s textem.

Dnes tedy mohou návštěvníci v klatovských katakombách zhlédnout 30 mumifikovaných těl, 7 dalších je uloženo ve veřejnosti nepřístupné části krypt. Všechna těla jsou předmětem pečlivé péče konzervátorů, o klimatické podmínky krypt se stará klimatolog.

3. Čím byly mumie vysušeny?

(Pokud je ve slově písmeno CH, napište ho do jednoho políčka.)

Vylezeme nyní z katakomb a vydáme se ulicí Denisovou směrem dolů do ulice Kpt. Jaroše. Najděte dům s číslem 91.

4. Co je nad číslem?

Ulicí dojdeme až k náměstí a vydáme se pár metrů po něm zpátky nahoru. Než najdeme bájně zvíře, řekneme si něco o místní speciální rostlince, která voní po hřebíčku.

Klatovy jsou od 19. století spojeny s tradicí pěstování karafiátů. Karafiáty přinesly městu a jejich pěstitelům celoevropskou známost. S pěstováním karafiátů v Klatovech začal Josef Volšanský, který v roce 1813 dovezl údajně z Francie černá semínka drobnokvětého karafiátu. Nemalou zásluhu na tom, že koncem 19. stol. už se o Klatovech mluvilo jako o městě karafiátů, měl klatovský hostinský a pomolog Michael Bullmann. Měl obchodního ducha a své výpěstky záhy začal prodávat bohatým důstojníkům, kteří ve městě sloužili u husarského pluku a v jeho hostinci se scházeli. Od roku 1828 už karafiátové sazenice posílalo celé Evropě. Zatímco americký karafiát potřebuje k vypěstování skleníků, klatovský je mrazuvzdorná trvalka. Další zvláštností jsou hladké okraje korunních lístků, u ostatních karafiátů jsou zoubkované. A těch rozmanitých barev a kreseb v květech! Takovou barevnou škálou se nechlubí žádný jiný karafiát. Pozorovatele samozřejmě zaujme i jemná hřebíčková vůně.

A jsme tady!

Kdo najde jednorozce?

Barokní lékárna U Bílého jednorozce je jednou z mála památek tohoto druhu v Evropě. Podává věrný obraz práce apatykáře i prostředí lékárny z 18. století. Při návštěvě této unikátní památky uvidíte ukázky zbytků původních léčiv, starých lékařských nástrojů i léčebných metod. Uvidíte živé pijavice, zjistíte, z čeho je vlastně roh jednorozce, a samozřejmě ho i spatříte na vlastní oči. Návštěvu opravdu vřele doporučujeme.

5. Jak se jmenuje parazit, kterého může mít člověk ve střevech?

(Viděli jste ho naloženého uvnitř a začíná na T.)

Po spodní části náměstí nyní jdeme směrem k Bílé věži a vstupujeme do ulice Křížové. A tady pozor, budeme hledat zalděné jeptišky!

Podle pověsti byla v domě č. p. 163 v Křížové ulici zednářská lóže. Svobodní zednáři se sami označují jako zasvěcovací řád, jehož cílem je morální a intelektuální zdokonalení lidstva. Vyznávají svobodu slova, toleranci, mezilidskou vzájemnost a obecně humanistické ideály. Pověst o jejich utajenosti patrně souvisí s tím, že hlásat tyto hodnoty nebylo v 18. a 19. století zcela bez rizika, takže se zednáři báli přijmout mezi sebe někoho, kdo by jim mohl uškodit. Tento dům s krásným arkýřem nacházející se v těsné blízkosti Bílé věže má velice zajímavé podzemí. Podle pověsti jsou v jeho sklepení zalděny ostatky jeptišek. Návštěvníci uvádějí, že po stěnách sklepení se nacházejí rovnoměrně od sebe vzdálené vystouplé kameny. Ty mají představovat údajně zalděné hlavy jeptišek.

Jsme u Bílé věže. Proč se tak asi jmenuje? :)

Byla to původně zvonice postavená v roce 1581. Po požáru v roce 1758 byla zvýšena a upravena do současné podoby. Portál na věži byl původně zasazený v průčelí arciděkanství kostela.

Chvilí klidu a majestátní zážitek nabízí gotický arciděkanství kostel Panny Marie.

Je moc hezký, že?

V jeho prostorách je vystaven zázračný obraz Panny Marie Klatovské chovající na klíně malého Ježíše, která uzdravuje a ke které se váže staletími udržovaná pověst prokazující nejen její zázračnost, ale i pravost lidské krve na jejím zraněném čele. Dochovala se také

kaple Zjevení Panny Marie, tzv. „Chaloupka“, postavená v roce 1696 na místě původního domku, ve kterém byl zázračný obraz nějaký čas uchováván. Každoročně se o klatovské pouti koná velký církevní průvod ulicemi města k uctění památky tohoto obrazu.

Jdeme stále rovně až k hradbám, neboli parkánám, o kterých se píše na cedulce vedle vchodu.

6. Opište poslední slovo z tabulky (větší písmo).

Ochranu středověkých Klatov zajišťovaly dvojité kamenné hradby, budované při založení města. Byly vysoké 10–12 metrů, doplněné baštami a příkopy. Nejzachovalejší část hradeb se nachází na východní straně města, kde stojí dvě kruhové bašty.

A právě zde stojíme. Podívejte se doleva a uvidíte jednu Okrouhlici, k té nejdeme, my se vydáme vpravo a zblízka si prohlédneme tu na druhé straně.

Městské hradby byly vybudovány při založení města ve 13. století. Rozdělují se na vnitřní a vnější opevnění. Součástí vnějšího opevnění bylo 15 okrouhlých bašt a široký příkop, který vedl před vnějšími hradbami. Vnitřní hradby zpevňovalo 12 kruhových a 12 čtvercových bašt.

Okrouhlici tedy najdete ve Vrchlického sadech. Najdete nedaleko druhou? Najdete na domě obrázek Klatov i s Černou věží?

Vstupujeme do ulice Komenského. Víte, kdo to byl? Učitel národů.

7. Jak se jmenoval Komenský prvním jménem?

A kdo z vás se tak jmenuje? A jmenuje se někdo z vás Amos?

Nyní odbočte do ulice Vídeňské, která vás dovede k Infocentru na náměstí, kde už to dobře znáte. Vídeň je hlavní město jakého státu?

A co na vás kouká z tajenky? Víte, proč jsme si vybrali zrovna toto slovo? Kdo ví?

Kobky, klášter...

Na celém světě je okolo 16 000 jezuitů, kteří působí asi ve 120 zemích. Nenosí řeholní oděv a nemodlí se společně v chóru, tak jako mniši. Nežijí v klášterních, ale prostých řeholních domech, nikoli na okraji, ale uprostřed města. Toto společenství přátel v Pánu sdílející majetek, práci a modlitbu spojuje stejná spiritualita a sliby chudoby, čistoty a poslušnosti. Jezuité žijí obvykle v menších komunitách, kde všichni spolubratři sdílejí nejen kuchyni a kapli, ale i společný život. Jezuitský řád byl založen sv. Ignácem z Loyoly a jeho druhy roku 1534 a oficiálně byl schválen roku 1540. V roce 1773 jej sice na nátlak některých panovníků papež Klement XIV. zrušil, fakticky ovšem řád nikdy zcela nezanihl a v roce 1814 byl navíc papežem Piem VII. znovu obnoven.

REKAPITULACE OTÁZEK DO KŘÍŽOVKY:

1. Napište slovy číslici.
2. Doplňte druhé jméno zvonu.
3. Čím byly mumie vysušeny?
4. Co je nad číslem?
5. Jak se jmenuje parazit, kterého může mít člověk ve střevěch?
6. Opište poslední slovo z tabulky (větší písmo).
7. Jak se jmenoval Komenský prvním jménem?

Věříme, že jste si cestu za naší tajenkou užili. Těšíme se, že vás na některém z našich Klasáčkových výletů zase někdy potkáme. Přejeme šťastný návrat domů!

Chcete se dozvědět **další zajímavosti** a informace o značkách kvality? Vše najdete na jednom místě zde: www.akademiekvality.cz

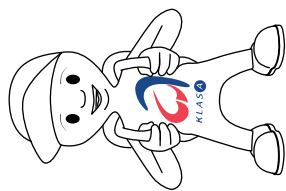
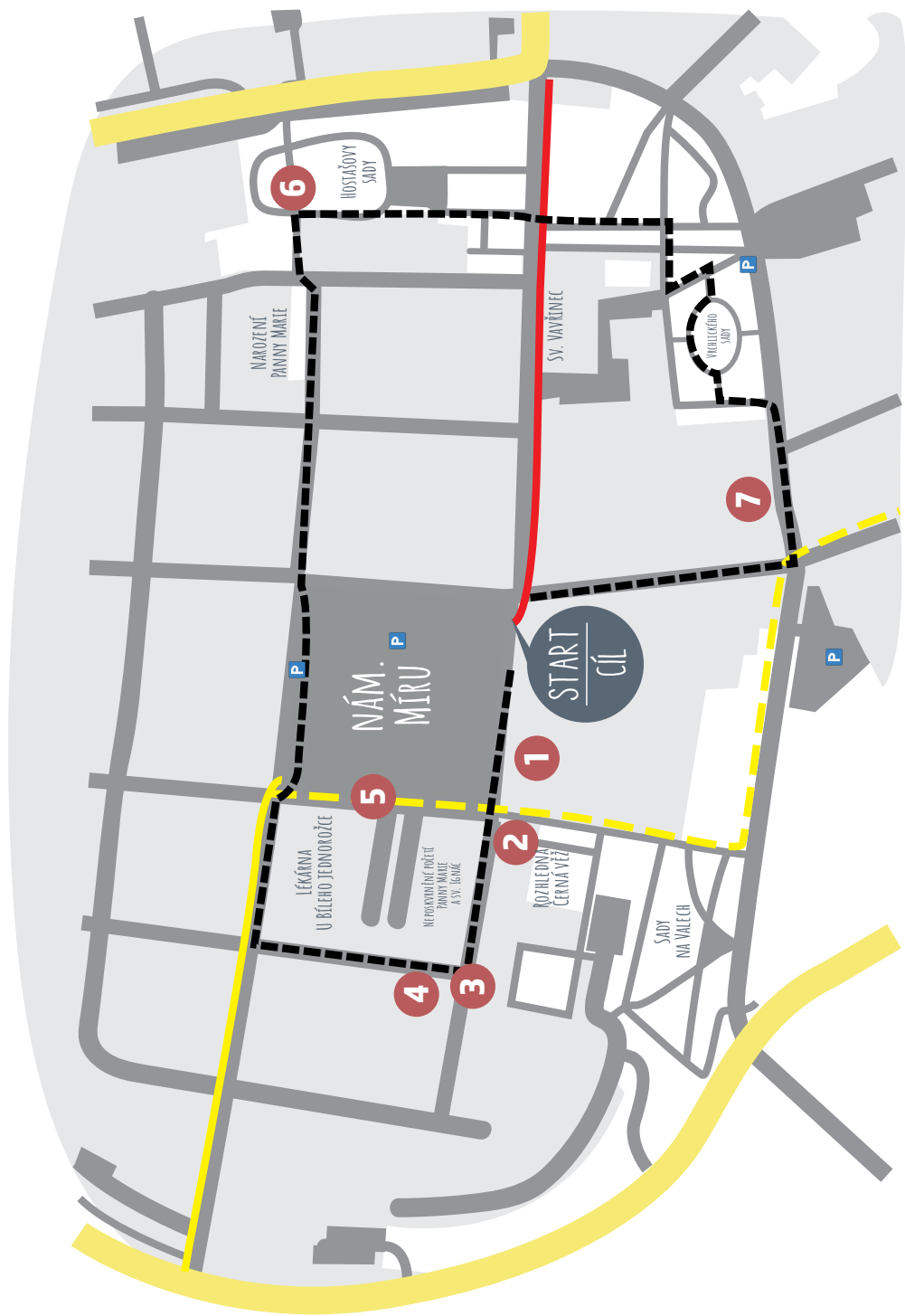

Recepty na doma i na výlety inspirované produkty značek kvality najdete zde: www.akademiekvality.cz/recepty

Někdy je nutné zůstat doma v teple a pak se budou hodit **tipy, jak zabavit neposedné děti**. Zde najdete pracovní listy, fotonávody i další inspiraci pro malé i velké. www.akademiekvality.cz/pospolu-u-stolu

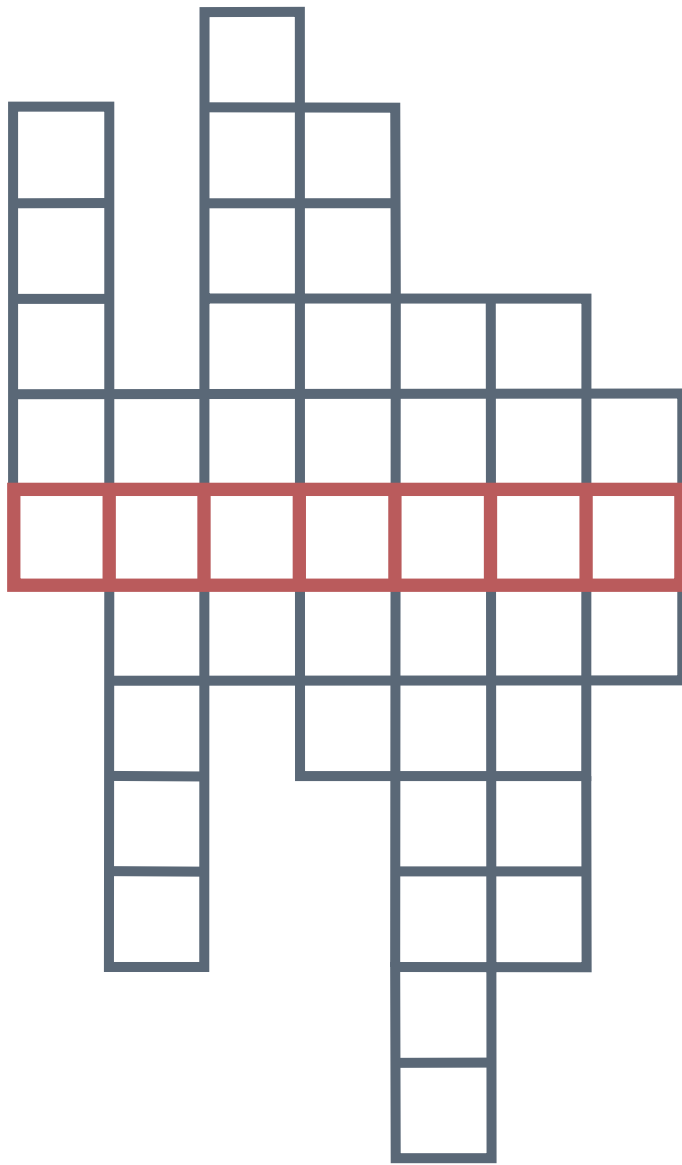
ZA MUMIEMI A PIJAVKAMI DO KLATOV

ZA MUMIEMI
A PIJAVKAMI DO KLATOV

KŘÍŽOVKA

1 2 3 4 5 6 7

